bankruptcy and choosing best possible alternatives for running economic activities in line with sustainable development.

Kuzmenko I. PROVISION OF REFUNDING OF LIABILITIES AT LATVIAN CREDIT INSTITUTIONS

Kuzmenko I. KREDĪTSAISTĪBU ATMAKSAS NODROŠINĀŠANA LATVIJAS KREDĪTIESTĀDĒS

Kreditēšana ir viens no riskantākajiem un pelnītspējīgākajiem banku un citu finanšu starpniecības nozares uzņēmumu darbības virzieniem. Tā sekmē resursu kustību un līdz ar to saimniekošanas procesus tautsaimniecībā kopumā. Taču ekonomikas nestabilitāte un Latvijas tirgus ierobežotība būtiski palielina finanšu starpniecības nozares uzņēmumu risku spektru un lielumu. Pasliktinoties ekonomiskajai situācijai, pasliktinājās arī banku kredītportfeļa kvalitāte (2010. gada 1. ceturksnī samazinājies standarta kredītu īpatsvars – līdz 72.5 %, attiecīgi pieaugot uzraugāmo un zemstandarta kredītu īpatsvaram), un kreditētāji cieš zaudējumus – 133 377 tūkst. latu uz 31.03.2010. Bieži aizņēmēji paši sev rada situāciju, kad ar kredītiestādēm vairs nav iespējams vienoties par kavēto kredītu maksājumu konsolidēšanu pie kredīta pamatsummas un jaunu maksājumu kārtības izveides. Augstākminētie apstākļi norāda uz kredītsaistību atmaksas problēmu noteikšanas un novērtēšanas pētīšanas nepieciešamību un aktualitāti. Zinātniskajā literatūrā ir sniegtas vispārējas debitoru parādu analīzes un novērtēšanas rekomendācijas, taču tās nevar tikt pielietotas kāda konkrēta debitora kvantitatīvajam novērtējumam. Rekomendācijas ir attiecināmas arī uz kavēto maksājumu rašanās iemeslu analīzi un kredītprojektu atlases metožu pilnveidošanu. Risku vadīšanas praksē kredītriska un kavēto maksājumu rašanās riska minimizēšanai parasti tiek pielietots kredītprojektu ierobežojums, kas negatīvi ietekmē kredītiestādes ieņēmumus.
Par kavēkli kreditētāju zaudējumu minimizēšanai kalpos arī Saeimas 2010. gada 7.jūnija pieņemtais Maksātnespējas likums, kura spēkā stāšanās sekas nav līdz galam izvērtētas un kurš varētu destrukturizēt kreditēšanas vidi, tas ir - kredītu izsniegšanas politika kļūs daudz piesardzīgāka, aizdevumu izsniegšana kļūs ierobežotāka un to saņemšanas izmaksas pieaugs.
Pētījuma ietvaros ir analizēta kredītriska un kavēto maksājumu ekonomiskā būtība, to analīzes un novērtēšanas īpatnības, kā arī tiesiskais nodrošinājums. Ar kredītiestāžu darbības statistiskās informācijas palīdzību tiks veikta kompleksa un objektīva Latvijas kredīttirgū esošās situācijas analīze. Pamatojoties uz analīzes rezultātiem, tiks sniegti priekšlikumi kredītsaistību atmaksāšanas efektivitātes paaugstināšanai Latvijas kredītiestādēs.

Leontjevs J. Tambovceva T. POSSIBILITIES OF IMPLEMENTATION OF GAME THEORY IN REAL ESTATE MARKET

Leontjevs J. Tambovceva T. SPĒĻU TEORIJAS IZMANTOŠANAS IESPĒJAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA TIRGŪ

Konkurences apstākļos vienmēr ir jāpieņem lēmums par produkta vai pakalpojuma cenas lielumu. Lēmumu pieņemšanas procesā notiek indivīdu vai indivīdu grupu mijiedarbība. Lai izvēlētu pareizo, izdevīgāko un zema riska lēmumu, ir svarīgi izanalizēt to, kā citu personu lēmumi ir savstarpēji saistīti un kā šie lēmumi atspoguļojas rezultātā. Situācijas analīzei un

nepieciešamās informācijas iegūšanai (citu dalībnieku iespējamās stratēģijās) tiek izmantots lēmumu pieņemšanas spēles modelis. Šī pētījuma mērķis ir izpētīt un aprakstīt zemes un nekustamā īpašuma cenu noteikšanas stratēģijās, izmantojot spēles modeli. Šajā gadījuma izpēte pierāda, ka spēles teorijas metodes ir efektīvi pielietojamās reālajās dzīves situācijās un var būt veiksmīgi izmantojamās līdzīgo problēmu risināšanā. Spēļu teorija var palīdzēt identificēt galvenos stratēģiskos lēmumus attiecībā uz zemes un nekustamā īpašuma cenas noteikšanu. Visi skaitliskie rezultāti attēlo katras personas vai grupas (spēles dalībnieka) izvēlēto stratēģiju un ļauj izvēlēties līdzsvaru, kurā visi dalībnieki saņem maksimālo labumu. Autors secina, ka spēles teorētiskā modelēšana var būt noderīga kā lēmumu pieņemšanas atbalsta instruments, jo tā sniedz iespēju apzināt stratēģiskās mijiedarbības sarežģītību, jo īpaši konfliktējošo struktūru kolektīvo lēmumu pieņemšanas procesos.
Pētījuma rezultāti liecina, ka tad, kad zemes un nekustamā īpašuma attīstītāji (īpašnieki) pieņem lēmumus par cenām neatkarīgi, optimāla cena ir augstāka nekā kooperatīvā spēlē. Tātad, zemes attīstības marketizācija atvieglo valsts slogu un sekmē tās spēju regulēt zemes pieprasījumu un palielinātu vērtību zemes resursiem.

Levchuk I., Klussmann A. ERGONOMIC ASPECTS OF CNC UNITS IN THE MODERN ECONOMIC SOCIETY

Levčuka I., Klusmans A. DATORVADĪBAS VIENĪBU ERGONOMISKIE ASPEKTI MODERNĀ EKONOMIKAS SABIEDRĪBĀ

The last decades were characterised by an enormous technical revolution, which influenced the general lifestyle – and the working life as well. The rapid development of microelectronic technology opened new opportunities for human-machine-interaction. Working with technical equipment and machines once was characterised by manual work and a lot of time was spend by tool setting, tool changing etc. Today, Computerised Numerical Control (CNC) machines replace a huge amount of heavy manual work. Operators have a high responsibility, as mistakes may lead to human injuries as well as to product losses – and in consequence to high monetary losses as well. The ergonomic organisation of CNC machines and workplaces was in focus of this study.
A standardised questionnaire was developed and a survey was carried out among 112 male trainees from four training centres learning the operation of CNC machines. The content of the questionnaire were sociodemographic data, questions on "weak spots" or troubles during operating the CNC machines as well as questions about the most occurring errors and related consequences. Organisation of workplaces and control panels were documented, too.
33% of the interviewees rate the "space within reach" as "rather bad" or "very bad". 32% of the interviewees could not monitor the working process from the CNC control panel. 80% of the interviewees worked on not-height-adjustable CNC control panel. Accordingly 37% of the interviewees felt the height of the CNC control panel as not appropriate. 65% feel that their body posture during the operation of the machine is (rather) strained.
Conclusions
This survey discovered that there is a need of optimisation of the ergonomic design of CNC machines and the CNC control panel in particular as well as the general organisation of the workplace.